

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 908/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

75/2010. (III. 3.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **k.-i lakos panaszos**¹ 2009. október 30-án előterjesztett **panaszát** a 2010. március 3-án – dr. Féja András testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a D.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2009. október 22-én, D. város egyik terén foganatosított rendőri intézkedés – igazoltatás és az intézkedő rendőrök által tanúsított magatartás – miatt terjesztette elő panaszát, és kérte a Testületet annak vizsgálatára.

I.

A panaszos előadása szerint D. város egyik terén egy ünnepi megemlékezésen vett részt, amikor a Szózat éneklése közben a rendőrség a teret körbezárta, majd igazoltatni kezdték a résztvevőket, így a panaszost is. A panaszos sérelmezte, hogy igazoltatását megelőzően a rendőrök „agresszíven viselkedtek, lökdösődtek, taszigáltak”. A panaszos a vele szemben intézkedő rendőr azonosító számát feltüntette beadványában. Kifogásolta, hogy az intézkedő rendőr elkérte a lakcímkártyáját és adatait is rögzítette, úgy, hogy őt nem tájékoztatta arról, hogy az milyen további eljárás miatt szükséges.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos előadta továbbá, hogy az őt igazoltató rendőr nem közölte rangját, nevét, továbbá az intézkedés kezdetekor nem tisztelgett és nem is köszönt. Az intézkedő rendőr nem jelölte meg továbbá az igazoltatás indokát, majd többször meglökte és megpróbálta kirángatni a tömegből. A panaszos sérelmezte, hogy a panasztétel lehetőségéről tájékoztatást nem kapott.

A panaszos végül kifogásolta, hogy a rendőrség egy általuk tudomásul vett rendezvény megtartását zavarta meg, amellyel megsértette a békés gyülekezéshez való jogot, holott a bejelentéssel és a szervezéssel kapcsolatos valamennyi törvényi és rendőrségi előírás betartásra került.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőrségtől, amely az alábbi információkat bocsátotta a Testület rendelkezésére.

1) A D.-i Rendőrkapitányság vezetője közbiztonságot veszélyeztető cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. §-ának (1) bekezdésében – figyelemmel a Rendőrségi Szolgálati Szabályzatról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. §-ának (1) bekezdésére – biztosított jogkörénél fogva a D. város megjelölt terén fokozott ellenőrzés elrendeléséről döntött 2009. október 22-én 16 órától 22 óráig.

A fokozott ellenőrzést elrendelő határozat indokolása szerint a rendőrkapitányságra írásos bejelentés érkezett, miszerint demonstráció megtartására kerül sor D. város megjelölt terén 2009. október 22-én 16 órától 22 óráig. A bejelentett rendezvény szervezője mögötti szervezetként került említésre az Új Magyar Gárda Mozgalom is.

A bejelentéssel összefüggésben tartott egyeztetésen a szervezőt tájékoztatták többek között arról, hogy a „Magyar Gárdára utaló bármilyen magatartás, cselekvés alkalmas lehet jogsértés (szabálysértés vagy bűncselekmény) megállapítására”.

Mind az interneten, mind pedig a szórólapokon keresztül úgy lett a rendezvény propagálva, hogy annak egyik szervezője a Magyar Gárda illetve az Új Magyar Gárda. Mindezek alapján számítani lehetett arra, hogy egyes résztvevők magatartása, cselekvése a Magyar Gárdára utaló lehet, mellyel kapcsolatban a rendőrséget intézkedési kötelezettség terheli. Így a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmények megelőzése és megakadályozása érdekében döntött a fokozott ellenőrzés elrendeléséről a rendőrkapitányság vezetője.

2) A 2009. október 22-én, D. város megjelölt terén megrendezésre kerülő demonstráció biztosítására a D.-i Rendőrkapitányság vezetője által kiadott végrehajtási terv tartalma szerint az alábbi erők kerültek bevonásra a végrehajtásba:

- D.-i Rendőrkapitányság, Közrendvédelmi Osztály Törzs
- D.- Rendőrkapitányság két rendőrőrs

- D.-i Rendőrkapitányság, Bevetési Osztály
- D.-i Rendőrkapitányság, Bűnügyi Osztály
- a Megyei Rendőr-főkapitányság Bevetési Osztály
- D.-i Rendőrkapitányság, Hivatal

3) A rendőrkapitányság vezetőjének 09010/21970/7/2009. ált. számú, 2009. október 22-én kelt összefoglaló jelentése az alábbi információkat tartalmazza.

2009. október 22-én 17 óra és 19 óra közötti időben a Jobbik Magyarországért Mozgalom – Párt D. városi Alapszervezete és az Új Magyar Gárda Mozgalom nevében demonstráció megtartására került sor D. város terén.

A bejelentő tudomásul vette, hogy a „Magyar Gárdára utaló bármilyen magatartás, cselekvés alkalmas lehet jogsértés (szabálysértés vagy bűncselekmény) megállapítására”. Tudomásul vette továbbá a bejelentő, hogy a bíróság ítéletében a Magyar Gárda jellemzőjeként öt külsőséget azonosított [egyenruha: fekete sapka, fekete mellény, fehér felső (ing), fekete nadrág, fekete bakancs és árpád(házi) sávós nyakravaló(sál); a katonai jellegű alakzat; a vezényszavak; a speciális köszönés; a rendezvényeken elhangzó szónoklatok]. A bejelentő erre kijelentette, hogy a Magyar Gárda egyenruháját nem fogják viselni, nem lesz egységes öltözet, ruházat.

A bejelentéssel kapcsolatban kiadott igazoláson külön is felhívták a szervező figyelmét arra, hogy a demonstráció során tartózkodjanak a jogerős bírósági ítélet alapján feloszlított Magyar Gárda Hagyományőrző és Kulturális Egyesületre, illetve a Magyar Gárdára utaló bármilyen magatartás, cselekvés tanúsításától.

Az összefoglaló jelentés szerint a fentiek ellenére úgy propagálták a rendezvényt, hogy annak szervezője a Jobbik Magyarországért Mozgalom – Párt mellett a Magyar Gárda illetve az Új Magyar Gárda. Ezért rendelt el fokozott rendőri biztosítást rendelt el a rendőrkapitányság vezetője.

A biztosítási feladatok ellátására külön tervben foglaltak alapján került sor. A végrehajtásban 9 fő és 34 fő tiszthelyettes vett részt, részben az illetékes rendőrkapitányság és a megyei rendőr-főkapitányság állományából.

A biztosítási terv alapján a térre vezető valamennyi útvonalat rendőri erőkkel biztosították annak érdekében, hogy a Magyar Gárda formaruhájában érkező személyek ellenőrzés, illetve igazoltatás alá vonása megtörténjen.

A tér területén 16 óra 15 perc magasságában kb. 10-12 fő tartózkodott, akik többsége fekete bakancsot, fekete nadrágot, fekete dzsekit, illetve fekete színű baseball sapkát viselt. A Magyar Gárda egyenruhájára utaló jellegzetesség, „mint az Árpád sávós nyaksál, Bocskai sapka, továbbá hátulján oroszlánnal díszített kabát nem volt.”

A rendezvény szervezőjével a rendbiztosi feladatok ellátására kijelölt r. alezredes felvette a kapcsolatot, és ismételten felhívta a figyelmet arra, hogy a demonstráció során tartózkodjanak a jogerős ítéletben foglalt bármilyen magatartás, cselekvés tanúsításától.

A rendezvény megkezdéséig jelentésre érdemes esemény nem volt, a rendezvény szervezője bemutatta a Magyar Gárda képviselőjét a rendbiztosnak, aki felhívta a figyelmet arra, hogy a résztvevőket külsőségekben ne lehessen azonosítani a Magyar Gárdával. Arra figyelmeztette őt, hogy kerüljék el a speciális köszöntés alkalmazását.

A rendezvény 17 órai kezdettel került megtartásra, azon kb. 300 fő vett részt. A helyszínre érkező személyek tekintetében rendőri intézkedésre okot adó körülmény nem volt tapasztalható. A rendezvényen kb. 15-20 fő a téren álló szobor mellett, attól mintegy 10 méterre található padoknál a fenti fekete ruházatot piros-fehér sállal egészítette ki, és a baseball sapka helyett, különböző jelzésekkel, de egységesen „Bocskai sapkát” vettek fel. Ezek a személyek jól láthatóan elkülönültek a rendezvényen részt vevő egyéb személyektől.

Mivel a rendezvény megkezdődött, illetve mivel azokat a személyeket a tömeg körbevette, akiknél a rendőrség intézkedésre okot adó körülményt észlelt, nem került sor a rendőri beavatkozásra, mert hiányoztak a végrehajtás biztonságos feltételei.

A rendezvényen a bejelentésben foglaltaknak megfelelően hangzottak el a beszédek. Több felszólaló a speciális köszöntést alkalmazta, amelyre a résztvevők többsége ugyanúgy reagált.

A rendezvény időtartama alatt egy személy ismeretlen telefonszámról bejelentést tett, miszerint a téren megtartásra kerülő rendezvény, ezen belül pedig az a tény, hogy a Magyar Gárda főkapitánya mond beszédet, benne félelmet kelt.

A rendezvény végén, a Székely Himnusz eléneklése közben az összevont rendőri erők a téren álló szobor mögött felsorakoztak, majd az ének befejezését követően a szobor előtti területen megkezdtek a formaruhát viselő személyek igazoltatását. Az intézkedéseket párosával végző rendőröket az MRFK Akció Osztály munkatársai biztosították. A biztosítást az indokolta, hogy az intézkedés alá vont személyek a tömeg közepén helyezkedtek el.

A tájékoztató levél tartalmazza azon tizenhat személy név szerinti felsorolását – a panaszos neve nem szerepel a felsorolásban –, akik igazoltatására sor került. A rendőri intézkedés során a résztvevők folyamatosan szidalmazták, sértegették a rendőröket, illetve videokamerákkal, fényképezőgépekkel, valamint mobil telefonokkal felvételeket készítettek.

Az igazoltatások végrehajtását követően 18 óra 30 perckor a rendőri erők visszavonulása megtörtént a megindulási terepszakaszra. Ezt követően intézkedésre nem került sor. Az intézkedések alkalmával nem történt sérülés.

A rendezvény során egy esetben vált szükségessé a kényszerítő eszköz alkalmazása, mivel egy jelen levő személy azzal akarta a többi személy igazoltatását megakadályozni, hogy a rendőrök elé állt.

A történt eseményekkel kapcsolatban a Szolgálati Szabályzat 57. §-a (2) és (3) bekezdésének a) és b) pontja alapján történt vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a foganatosított intézkedések jogszerűek, szakszerűek voltak és az arányosság követelményének megfeleltek.

4) A Bevetési Főosztály szolgálatot teljesítő r. őrnagy 2009. október 22-én kelt hivatalos feljegyzése szerint 17 óra 55 perckor telefonon bejelentés érkezett. A bejelentő elmondta, hogy D. város terén „a Magyar Gárda Főkapitánya mondott beszédet, amely cselekmény benne félelmet keltett”. Továbbá a r. őrnagy tájékoztatására elmondta, hogy azért nem fordult a rendezvény biztosításában részt vevő rendőrökhöz, mivel nem látott a környezetében rendőröket. Az r. őrnagy tájékoztatta a bejelentőt, hogy a biztosítás parancsnoka felé továbbítja a bejelentését. Ezt követően, a rendőrnek nem volt alkalmá a bejelentő személyére vonatkozó kérdéseket feltenni, mivel ő bontotta a telefonhívást.

5) A Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének 2009. november 23-án kelt tájékoztató levele az alábbi többlet információkat tartalmazza.

2009. október 22-én D. város megjelölt terén megtartott rendezvény alkalmával tizenhat személy igazoltatására, és velük szemben szabálysértési eljárás kezdeményezésére került sor. A rendelkezésre álló információk szerint ennek keretében a panaszossal szemben nem foganatosított intézkedést a biztosításban részt vevő állomány, és így vele szemben nem indult szabálysértési eljárás.

A panaszos beadványában rögzített azonosító szám a Megyei Rendőr-főkapitányság Határrendészeti Kirendeltség állományába tartozó r. zászlós részére került kiadásra. A végrehajtásban résztvevők részben a Megyei Rendőr-főkapitányság Akció Osztály, részben pedig a D.-i Rendőrkapitányság állományában látnak el szolgálatot.

A rendőri intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására egy esetben került sor, aki nem a panaszos volt.

6) A rendezvénnyel összefüggésben készített rendőrségi felvételeket a Testület megtekintette.

A felvételen látható, amint a rendőrség megkezdte az intézkedéseket a panaszosokkal szemben. Mindeközben a rendezvény lebonyolítására felállított színpadon beszédet mondó személytől elhangzanak többek között olyan kijelentések, miszerint a rendőrnek meg kell jelölnie az intézkedés indokát. Felhívta a résztvevő személyek figyelmét arra, hogy addig, ne igazolják magukat, amíg nem közlik velük az intézkedés okát, valamint, hogy kérdezzenek rá, hogy mi az intézkedés jogcíme. A felvételen nem látható – annak minősége miatt –, de hallható amint ugyanezen személy elmondja, hogy az azonosító jelek nincsenek feltéve, és kéri a rendőroktól az azonosító jelek ruházatra történő feltételét.

III.

A Testület a panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos igazoltatásának, adatai rögzítésének indokoltságát és jogszerűségét és a békés gyülekezéshez való jog korlátozását.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ából levezethető tisztességes eljáráshoz, az 57. §-ának (5) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz, az 59. §-ában rögzített személyes adatok védelméhez, a 70/D. §-ában foglalt testi épséghez és 54. §-ában biztosított emberi méltósághoz, valamint az Alkotmány 62. §-ának (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való alapvető jogait.

1) A Testület vizsgálta a panaszossal szembeni intézkedés jogszerűségét és tisztázta annak körülményeit. A panaszos előadása szerint ugyanis igazoltatására az indok megjelölése, és a formások betartása nélkül került sor. Az intézkedő rendőr, akinek az azonosító számát a panaszos feljegyezte, elkérte lakcímkártyáját, és az adatait rögzítette. A panaszos tájékoztatást nem kapott a panaszjogáról.

Az illetékes rendőrkapitányság vezetője azt a felvilágosítást nyújtotta, hogy a panaszossal szemben nem fogantatosított intézkedést a biztosításban részt vevő állomány, és így vele szemben szabálysértési eljárás sem indult. Az összefoglaló jelentésben név szerint felsorolásra került az a tizenhat személy – akik között a panaszos nem került feltűntetésre –, akiket a rendezvényen igazoltattak, illetve név szerint megjelölte azt a résztvevőt, akivel szemben a rendőrök testi kényszert alkalmaztak. A Testület részére továbbításra kerültek az illetékes rendőrfőkapitány által írt „eljárás kezdeményezése” tárgyú levelek, amelyben a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányság igazgatásrendészeti osztályától intézkedést kért a rendezvényen igazoltatott személyekkel szemben szabálysértési eljárás lefolytatására. A panaszos vonatkozásában ilyen tartalmú dokumentum – intézkedés hiányában – nem készült. A rendőrség, valamint a panaszos által megküldött felvételeken a panaszos beazonosítására – többek között a felvételek minősége és azok hiányos volta miatt – a Testületnek nem volt módja.

A rendőrség tájékoztatása szerint, a panaszos által feltüntetett azonosító szám egy olyan rendőr részére került kiadásra, aki az illetékes megyei rendőr-főkapitányság határrendészeti kirendeltségének állományában lát el szolgálatot. A Testület összevetette a biztosítási terv alapján végrehajtásba bevont erőket a panaszos által megnevezett azonosító számot viselő rendőr állományával, és arra a megállapításra jutott, hogy a végrehajtásban nem vett részt a panaszos által rögzített azonosító számmal rendelkező r. zászlós állománya, így maga rendőr sem.

Mivel a panaszos olyan igazoltatást kifogásol, amelyet a rendőrség ellentétes állításai szerint a végrehajtásban részt vevő intézkedő rendőrök nem foganatosítottak, ezért a Testület a panaszossal szembeni konkrét intézkedés tárgyában megnyugtatóan állást foglalni nem tudott. **Ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz, jogorvoslathoz és személyes adatok védelméhez való jogának sérelme nem megállapítható.**

2) A panaszos előadása szerint a rendőrök agresszíven viselkedtek vele, lökdösődtek, taszigálták őt. A Testület vizsgálatának tárgyává tette a rendőri magatartást, valamint azt hogy a panaszossal szemben sor került-e testi kényszer alkalmazására.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszossal szemben intézkedést nem foganatosított a rendőrség, és kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. Az egész rendezvény során egy esetben, egy férfinél – aki nem a panaszos – vált szükségessé testi kényszer, valamint kényszerítő eszköz alkalmazása.

A panaszos által megküldött felvételen látható, amint a tömeg és az intézkedő rendőrök között dulakodás alakult ki a mindkét csoport részéről tanúsított ellentétes irányú mozgás, tolás következtében. A felvétel többszöri megtekintését követően, a Testület arra a véleményre jutott, hogy a fenti „taszigálásokhoz” a kezdő mozdulatot egy intézkedő rendőr „nyújtotta”. A panaszost a Testület nem tudta beazonosítani, figyelemmel a felvétel minőségére, valamint rendőrség és az eseménysorban résztvevők számára. Ezért azt, hogy a panaszost mennyire érintette a tanúsított magatartás az egyértelműen nem megállapítható, de figyelemmel a panaszos beadványában leírtakra, alappal feltételezhető, hogy a tömeg részét képezte, melynek hatására az ott kialakult résztvevői és rendőrségi ellenállás következtében érezhette úgy, hogy őt „lökdösik, taszigálják”. A Testület ugyan a felvételekből megállapította, hogy valóban megtörténtek a panaszos által előadottak, azonban figyelemmel volt arra is, hogy a rendőrségi felvételeken hallható a részt vevők által szavakban, majd mozdulatokkal is kifejezett „nem tetszés” a rendőri jelenlét miatt. **A Testület körülmények figyelembe vételével arra az álláspontra jutott, hogy a testi épséghez való jog sérelme nem megállapítható.**

3) A Testület végül vizsgálta a panaszos azon kifogását, miszerint a rendőrség a békés gyülekezéshez való jogot korlátozta akkor, amikor a rendőrség által tudomásul vett rendezvényt megzavarta.

A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) a 6. §-ában írja elő azt, hogy a közterületen tartandó rendezvény szervezését a rendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak legalább három nappal a rendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően kell bejelenteni. A Gytv. 12. §-ának (3) bekezdése szerint pedig a rendőrség képviselője a rendezvényen jelen lehet. A tárgybeli esetben, bejelentett, és tudomásul vett közterületen megtartott rendezvény kapcsán, a rendőrség rend fenntartásával és az oszlatással kapcsolatos jogai és kötelezettségei is fennálltnak.

Mivel a rendezvény az egyeztető tárgyaláson elhangzott és a bejelentéssel kapcsolatban kiadott igazoláson szereplő felhívás ellenére is úgy került propagálásra, hogy annak szervezője a Jobbik Magyarországiért Mozgalom – Párt mellett a Magyar Gárda illetve az Új Magyar Gárda. Ezért rendelt el fokozott rendőri biztosítást a rendőrkapitányság vezetője.

A rendőrség egy olyan rendezvényen jelent meg tehát, ahol számítani lehetett arra – a mögöttes információk alapján –, hogy azon olyan személyek vesznek majd részt, akikkel szemben felmerülhet a feloszlott társadalmi szervezet tevékenységében való részvételnek olyan fokú gyanúja, amely a rendőrségi intézkedést megalapozta. Az intézkedő rendőrök a rendezvény végén olyan – összesen tizenhat – személyekkel szemben fogatosított intézkedést, akikkel kapcsolatban ez a gyanú felmerült.

A panaszos békés gyülekezéshez való jogát kétséget kizáróan érintette az, hogy a rendőrség megjelent a fenti rendezvényen és ott intézkedéseket fogatosított. **Figyelembe véve azt, hogy a rendőrség az előzetes egyeztetéseken túl a rendezvényen, a rendbiztoson keresztül is többször felhívta a szervező figyelmét arra, hogy tartózkodjanak a jelenlevők a Magyar Gárdára utaló bármilyen magatartás, cselekvés tanúsításától, továbbá tekintettel arra, hogy az intézkedések fogatosítására a rendezvény végén, korlátozott számban került sor, lehetővé téve a rendezvény lefolytatását, ezért a Testület megállapítása szerint a békés gyülekezéshez való jog sérelme nem következett be.**

IV.

A Testület állásfoglalása szerint az ügyben alapjogsérelem nem volt megállapítható, ezért az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2010. március 3.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület